

**KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET
FELADATOK**

a kistérségi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2023-2024)

9. osztály

Javítókulcs

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (17 pont)

Az **anyanyelv** segítségével tanulunk meg gondolkodni és beszélni, s egész életünkben ezen a nyelven gondolkodunk és beszélünk a **legtermészetesebben**. Ismereteket más nyelven is szerezhetünk, de azokat mindig az anyanyelv segítségével raktározzuk el agyunkban. Az embereknek tehát minden nyelv közül az anyanyelve a legfontosabb.

A mi anyanyelvünk a **magyar nyelv**. A **magyar nyelvet** is tanulnunk kell, hogy **helyesen** beszéljünk és **írjunk**, hogy szépen fogalmazzunk élőszóban és **írásban** egyaránt.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

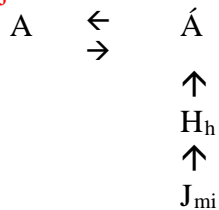
Széles országúton andalog a jobbágy.

andalog – **állítmány**

jobbágy – **alany**

országúton – **határozó**

széles – **jelző**

3. Csoportosítsd oszlopokba az egyes számú és a többes számú főneveket! (16 pont)

Egyes szám	Többes szám
török	körök
reték	könyvek
telek	telek
játék	házak
teríték	várak
boríték	cselek
vakondok	szavak
	körték
	galambok

4. Tedd ki a mondatok végére a hiányzó írásjeleket! (6 pont)

- a) Hadd nézzem, hogy jól van-e!
- b) Örülj, ha ezt akartad!
- c) Szeretnétek-e, hogy holnap tortát süssek?
- d) Aki jól tájékozódik, menjen előre!

- e) Ne akard tudni, hogy mi vár rád!
- f) Bárcsak megvigasztalhatnának!

5. *Másolás közben pótolod a következő szavakban a hiányzó j és ly betűt! (8 pont)*
helyes, lyukas, jámbor, szenvedélyes, jeles, döllyfős, komoly, zajos

6. *Határozd meg a impresszionizmus fogalmát, nevezd meg képviselőit az irodalomban! (6 pont)*

7. *A következő fogalmak Móricz Zsigmondhoz kapcsolódnak. Hogyan? (8 pont)*

Tiszacséce – itt született az író

Pallagi Erzsébet – az író édesapja

Debrecen – itt tanult

Hét krajcár – első jelentős műve

Nyilas Misi – a Légy jó mindhalálig c. regény főszereplője

Posalaky úr – a Légy jó mindhalálig c. regény szereplője

Holics Eugénia – az író felesége

Soós család –

a Hét krajcár c. novella szereplői

8. *Értelmezd Ady Endre A magyar Ugaron című versét! Írj rövid, tömör fogalmazást! (8 pont)*
A 9. osztályos Irodalom tankönyv

9. *Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (6 pont)*

a) A helység kalapácsa – Petőfi Sándor

b) Ábránd – Vörösmarty Mihály

d) Huszt – Kölcsey Ferenc

f) Nemzet-őr dal – Arany János

g) A magyar Ugaron – Ady Endre

h) Nemzeti dal – Petőfi Sándor

10. *Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (8 pont)*

a) S a sírt, hol nemzet süllyed el, / Népek veszik körül... (Vörösmarty Mihály: Szózat)

b) Vad indák gyűrűznek körül / Míg a föld alvó lelkét lesem... (Ady Endre: A magyar Ugaron)

c) Mi lesz, hogyha Dózsa György kósza népe/ Rettenetes, nagy dühvel özönöl?...

d) Két ifjú térdel, kezökben lant, / A kopja tövén, mintha volna feszület... (Arany János Szondi két apródja)

e) Fényesebb a láncnál a kard, / Jobban ékesíti a kart... (Petőfi Sándor: Nemzeti dal)

Összesen: 93 pont

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET
FELADATOK
a kistérségi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2023-2024)
10. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (20 pont)

A **természetvédelem** nagyon fontos feladata az emberiségnek. Egy állatfaj vagy egy növényfaj számára a legnagyobb veszélyt az jelenti, ha a természetes élettere **megváltozik**, amely létüket lehetetlenné teszi.

Ha kiszárítjuk a mocsarakat, **akkor** ott egyetlen réce vagy nádirigó sem tud **megtelepedni** többé. A fakitermelés is számos madarunk életét veszélyezteti. A már zöld erdőben végzett favágással nemcsak az ősi fészkeket, de a tojásokkal és fióákkal teli otthonokat is **elpusztítják**.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

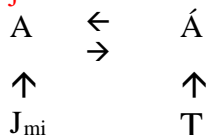
Heverő ember a szerencsését is elheveri.

elheveri – **állítmány**

ember – **alany**

szerencsését – **tárgy**

heverő – **jelző**

3. Egészítsd ki a mondatokat a kert szó megadott birtokjeles alakjával! (6 pont)

A **kertejete**k területén nincs egy szál parlagfű sem. (T/2., több birtok)

A barátaimat meghívtam a **kertembe** szalonnát sütni. (E/1., egy birtok)

Nagymamám **kertje** a legszebb a környéken. (E/3., egy birtok)

Az idén nem sok gyümölcs termett a **kertjeinkben**. (T/1., több birtok)

Gyakran jár dolgozni a **kertjeibe**. (E/3., több birtok)

A **kertjükbe** a gyümölcsön kívül zöldség is terem. (T/3., egy birtok)

4. Kapcsolj -val, -vel ragot a következő tulajdonnevekhez! (12 pont)

Babits**cal**, Móricz**cal**, Juhász Gyul**ával**, Shakespeare**-rel**, Janus Pannonius**szal**, Egressy**vel**, Eötvös**sel**, Széll**-lel**, Szeless**el**, Gaáll**al**, Gárdonyi**val**, Gergely**lyel**

5. Válaszd el a szavakat minden lehetséges helyen! (10 pont)

ar-cha-iz-mus, lán-dzsa, im-presz-szi-o-niz-mus, prog-ram, ki-lo-gramm, Ka-zin-czy, Pál-ffy, tech-ni-ka, Kos-suth, Tóth-tal

6. Fogalmazd meg, mi az alapja a homéroszi eposzok történetének! (8 pont)

7. Határozd meg ki kicsoda! (6 pont)

a) Homérosz – **az Odüsszeia, Iliász szerzője**

b) Odüsszeusz – **az Odüsszeia főszereplője**

c) Achilleusz – **az Iliász szereplője**

d) Vergilius – **ókori költő**

e) Horatius – **ókori költő**

f) Szophoklész – **ókori költő**

8. Jellemezd a Bibliát, mint epikus művet! (8 pont)

9. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (8 pont)

Áprilisi capriccio – **Tóth Árpád**

Párisban járt az Ősz – **Ady Endre**

Hét krajcár – **Móricz Zsigmond**

Himnusz a békéről – **Radnóti Miklós**

Tiszta szívvel – **József Attila**

Így írtok ti – **Karinthy Frigyes**

Iliász – **Homérosz**

Antigoné – **Szophoklész**

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (10 pont)
- a) S az út... kígyó vedlett bőre. /Hány népet vitt temetőre... **Kovács Vilmos: Verecke**
- b) Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepel / egy-egy bokor, nevét, virágát is tudom...
Radnóti Miklós: Nem tudhatom
- c) Vad indák gyűrűznek körül / Míg a föld alvó lelkét lesem... **Ady Endre: A magyar Ugaron**
- d) A harmadikos olvasókönyvben azonban érdekes történetet találtam Attila királyról és rávettem magam az olvasásra. **József Attila: Curriculum vitae**
- e) **.. itt legeltetett a kis Csöre, nem is ment a nádas felé, hanem a dinnyeföld felé...**
- f) Sehonnai bitang ember, / ki most, ha kell, halni nem mer ... **Petőfi Sándor: Nemzeti dal**

Összesen: 98 pont

KÁRPÁTALJAI PEDAGÓGUS-TOVÁBBKÉPZŐ INTÉZET FELADATOK

a kistérségi magyar nyelv és irodalom vetélkedőre (2023-2024)

11. osztály

1. Javítsd ki a helyesírási hibákat! (17 pont)

Az esőerdő fái a csapadékképzésben is fontos szerepet játszanak ugyanis a gyökereiken keresztül magukba szívott talajvizet folyamatosan párologtatják. Az ebből keletkező esőfelhők az egész Földön szétterülnek, például még Észak-Európa fölé is eljutnak. Az esőerdők irtásával a nekik köszönhető csapadék- és felhőképződés is elvész a Föld számára, ami tovább növeli az üvegházhatást, ezzel együtt pedig hozzájárul a globális felmelegedéshez.

A trópusi esőerdők égetése nemcsak az adott területen vezet ökológiai katasztrófához, hanem a felszabaduló szén-dioxid nagyban hozzájárul a globális felmelegedési válsághoz.

2. Elemezd a mondatot! Készítsd el az ágrajzát! (10 pont)

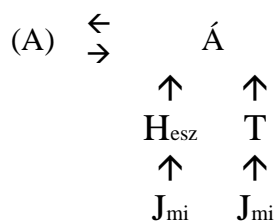
Fekete kézzel keresik a fehér kenyeret.

fekete, fehér –

kézzel –

keresik –

kenyeret –

3. Kapcsolj -val, -vel ragot a nevekhez! (10 pont)

Madách**csal**, Babits**csal**, Baráth**tal**, Gaállal Kiss**sel**, Lőrincz**cel**, Bernadett**tel**, Vörösmarty**val**, Boross**sal**, Kamill**lal**

4. Értelmezd a következő azonos alakú szópárok jelentését! Határozd meg a szófajukat, és szerkessz velük külön-külön mondatot! (12 pont)

szelek – szelek	főnév-ige
török – török	főnév-ige
élek – élek	főnév-ige
fejek – fejek	főnév-ige
lettek – lettek	főnév-ige
telek – telek	főnév-ige

5. Fogalmazd meg érveidet az alábbi témában! (8 pont)

A mobiltelefon nem pótolja a barátokat

6. A következő fogalmak Madách Imréhez kapcsolódnak. Hogyan? (7 pont)

Alsósztrégova – **itt született**

Miltiádész – **hadvezér, Athén**

Fráter Erzsébet – **felesége**

Kepler – **csillagász, Prága**

Éva – **Az ember tragédiája főszereplője**

Borbála – **Kepler neje**

Lucifer – **Az ember tragédiája főszereplője**

7. Jellemezd Ádám alakját Madách Tragédiájában! (6 pont)

8. Nevezd meg az alábbi művek szerzőit! (10 pont)

a) Nemzeti dal **Petőfi Sándor**

f) A föl-földobott kő **Ady Endre**

b) Szózat **Vörösmarty Mihály**

g) Puszták népe **Illyés Gyula**

c) Hogy Júliára talál... **Balassi Bálint**

h) Nem tudhatom **Radnóti Miklós**

d) Búcsú Váradtól **Janus Pannonius**

i) Odüsszeia **Homérosz**

e) Himnusz **Kölcsey Ferenc**

j) Légy jó mindhalálig **Móricz Zsigmond**

9. Határozd meg ki kicsoda! (6 pont)

Nosztty Feri – **A Nosztty fiú esete Tóth Marival főszereplője**

Tóth Mari – **főszereplő**

Vilma – **Kopereczky báró felesége**

Tóth Mihály – **Tóth Mari apja**

Kopereczky báró – **főispán**

Homolódyné Máli néni – **Nosztty Feri nagynénje**

10. Honnan az idézet? Nevezd meg a mű szerzőjét és címét! (12 pont)

a) Ha örül Horger Antal úr, / hogy költőnk nem nyelvet tanul ... **József Attila: Születésnapomra**

b) S égtek lelkemben kis rőzse dalok: / Füstösek, furcsák, búsak, bíborak... **Ady Endre: Párisban járt az Ősz**

c) Mondottam, ember: küzdj és bízva bízzál! **Madách Imre: Az ember tragédiája**

d) Verecke híres útján jöttem én, / Fülembé még ősmagyar dal rivall... **Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...**

e) A parasztok lelkivilágát jó ideig csak hallomásból ismertem. Pusztán születtem, és ott is laktam serdülő kamasz koromig. **Illyés Gyula: Puszták népe**

f) A szomszédokkal való tanácskozás után a fülem hallatára megállapították, hogy Attila név nincsen. **József Attila: Curriculum vitae**

Összesen: 98 pont